

Opinia rozprawy doktorskiej mgr. Igora Barkowskiego

pt. „Jacka Przybylskiego „Mowa z okoliczności uroczystego obchodu stuletniej pamiątki zwycięstwa Jana III pod Wiedniem”. Wprowadzenie i edycja krytyczna”.

Rozprawa mgr. Igora Barkowskiego składa się z dwóch części: historycznoliterackiego wstępu i krytycznej edycji mowy Jacka Przybylskiego wygłoszonej w stulecie bitwy wiedeńskiej. W części pierwszej Autor rozważa historyczne i retoryczne aspekty mowy, wiąże ją z programem edukacyjnym i politycznym Stanisława Augusta, umieszcza ją na tle innych mów wygłoszonych z tej samej okazji. Uważnie śledzi źródła erudycji Przybylskiego i proponuje własną strategię lektury tekstu zmierzającą do rekonstrukcji oświeceniowego mitu króla Jana Sobieskiego.

Wybór tematu rozprawy okazał się trafny, a dobra wiedza ogólna i umiejętność prowadzenia samodzielnych badań naukowych Igora Barkowskiego sprawiły, iż Jacek Przybylski, pisarz niemal zupełnie zapomniany, przywoływany zazwyczaj w prześmiewczych anegdotach, okazał się być autorem interesujących koncepcji historiograficznych. erudyta sprawnie władającym piórem wreszcie ważnym członkiem obozu reform.

Część druga to krytyczna edycja mowy zawierająca starannie opracowane zasady transkrypcji, zgodne z praktyką naukową edytorów literatury oświeceniowej oraz obszerny komentarz edytorski. Charakter mowy oraz specyficzny język jej autora-Jacek Przybylski wręcz popisywał się erudycją historyczną, lubił przy tym archaizmy, neologizmy i skomplikowane okresy retoryczne - wymagał ogromnej liczby przypisów. Jest ich tu ponad osiemset. Przy ich opracowaniu Igor Barkowski wykazał się rzetelnością i pomysłowością, a także dobrą znajomością oświeceniowej retoryki i publicystyki. Na uwagę zasługuje to, iż nie ograniczył się on do objaśniania faktów historycznych przywoływanych przez Przybylskiego, ale starał się, często z powodzeniem, znaleźć źródła wiedzy autora mowy, zrekonstruować lektury, którymi się posłużył. Takie komentarze stały się ważnym przyczynkiem do analizy stosunku ludzi oświecenia do przeszłości oraz sposobów jej krytycznej analizy.

Rozprawa Igora Barkowskiego spełnia kryteria wymagane od pracy doktorskiej - jest samodzielną, wprowadza do badań nad oświeceniem postać słabo dotąd znaną, a bardzo interesującą. Warto podkreślić, iż młody badacz zaczyna nie od monografii, ale od rzetelnej pracy filologicznej, dobrze kształcącej warsztat naukowy i będącej podstawą każdych poważnych badań historycznoliterackich.

Warszawa, dn. 13.05.2018 r.

